

Forskrift om fredning av Statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 10 Fredete eiendommer i landsverneplanen for justissektoren

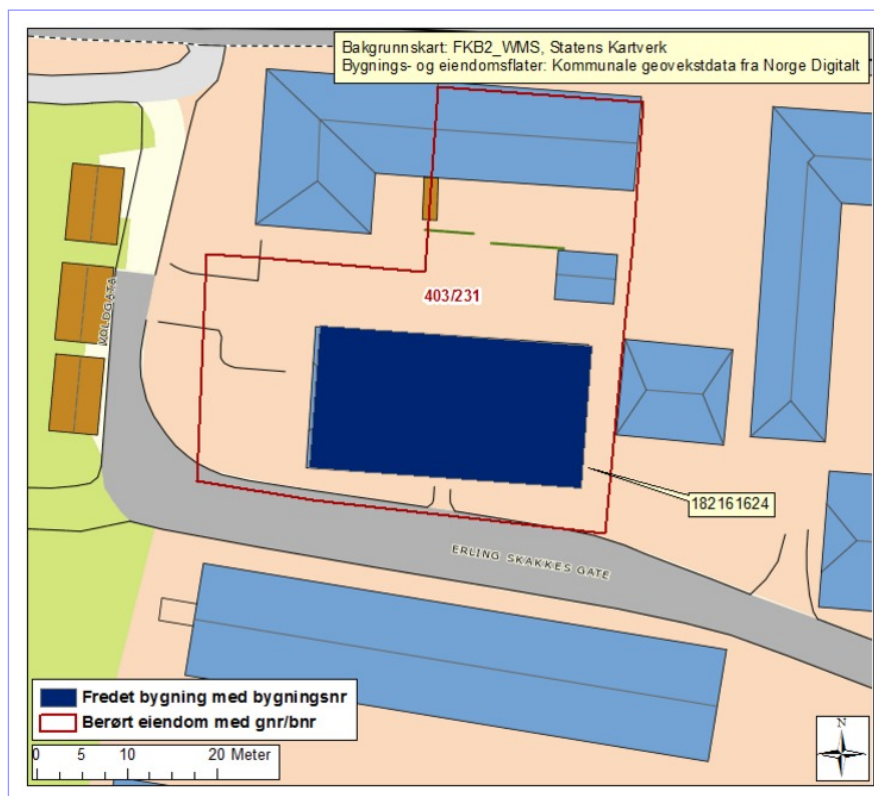
KRIMINALASYLET I TRONDHEIM

Kommune:
1601/Trondheim

Gnr/bnr:
403/231

AskeladdenID:
174933

**Referanse til
landsverneplan:**
Kompleks 420

Omfang fredning

Byggnavn	Oppført	Bygningsnr.	Gnr/bnr	Omfang
•Kriminalasylet	1830 - 1833	182161624	403/231	Eksteriør/Interiør

Fredning kompleks

- Omfang:** Fredningen omfatter Kriminalasylet.
- Formål:** Formålet med fredningen er å bevare Kriminalasylets kulturhistoriske og arkitekturhistoriske verdi som et viktig eksempel på tidlig 1800-talls psykiatrisk institusjon/asyl.
- Begrunnelse:** Kriminalasylet er et viktig kulturhistorisk eksempel på at Trondheim tidlig anla institusjoner for samfunnets svake grupper. Bygningen, oppført som slaveri for Skansevaktens militæranlegg, representerte på den tiden et moderne sinnsynkepleie, og viser at Norge fulgte med i nye tanker, spesielt fra England, om behandling av sinnslidende. Kriminalasylet er en del av den verneverdige bebyggelsen og det eldre institusjonsmiljøet på Kalvskinnet.

Slaveriet ble nedlagt i 1879. Deretter var bygningen tukthus i noen år, og deretter ominnredet og tatt i bruk til kriminalasyl/fengsel fra 1895 til 1961. I perioden 1965-71 fungerte bygningen som fengsel for promilledømte, senere sto den delvis tom, delvis ble den benyttet som kontorlokaler for Trondheim politikammer. Bygningen huser i 2014 Norsk rettsmuseum.

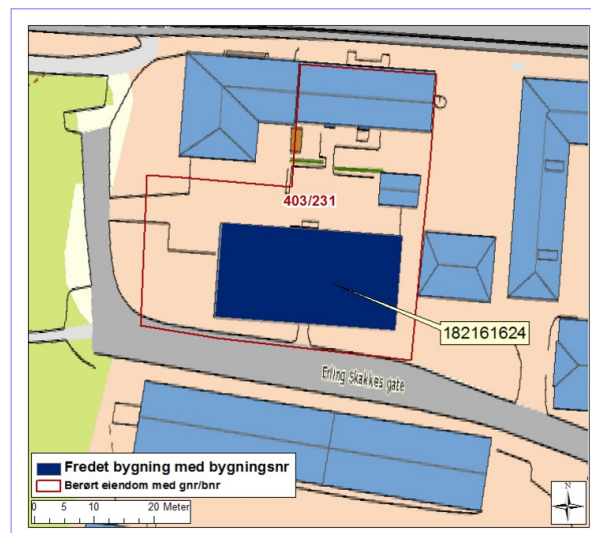

Forskrift om fredning av Statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 10 Fredete eiendommer i landsverneplanen for justissektoren

KRIMINALASYLET

Bygningsnr:	182161624
Gnr/bnr:	403/231
Oppført:	1830 - 1833
AskeladdenID:	174933-1
Referanse i landsverneplanen:	Bygning 1126 Kompleks 420

Fredning bygning

Omfang: Fredningen omfatter bygningens eksteriør og interiør. Fredningen inkluderer hovedelementer som konstruksjon, fasadekomposisjon, planløsning, materialbruk, overflatebehandling og bygningsdeler som vinduer, dører, gerikter, listverk, ildsteder, pipeløp over tak, og detaljer som skilt og dekor m.v. Fast inventar som skap, ovner m.v. er fredet som del av interiøret.

Formål: Formålet med fredningen er å bevare Kriminalasylets arkitekturhistoriske og kulturhistoriske verdi som et viktig eksempel på tidlig 1800-talls asyl/slaveri.

Formålet med fredningen er videre å sikre hovedstrukturen i det arkitektoniske uttrykket og detaljeringen så som fasadeløsning, opprinnelige og eldre deler som dører og vinduer, samt materialbruk og overflater. Formål med fredning av interiør er å opprettholde opprinnelig rominndeling med opprinnelige og eldre bygningsdeler, overflater og materialbruk, belysning, armaturer og detaljer, samt opprinnelig fast inventar.

Begrunnelse: Bygningen er oppført i 1833 og tatt i bruk to år senere. Arkitekt Ole Petter Riis Høegh tegnet bygningen i empirestil med halvvalmtak og kvaderimiterte inngangsdørromramminger. Den er oppført i mur. Det har vært påpekt at det var uvanlig at et militært anlegg ble tegnet av en sivil arkitekt.

Kriminalasylet er formålsbygget som slaveri til Skansevakten militæranlegg etter det panoptiske prinsippet for utforming av asyler: et ovalt rom for overvåkning midt i bygningen med kikkhull i veggene til rommene med de innsatte. Gjennom kikkhull eller judasøyne i veggene mot sentralrommet kunne de innsatte observeres. Interiør og eksteriør er godt bevart.

Bygningen har vært administrativt fredet siden 1934.